M2021/774

Regeringskansliet
Miljödepartementet
Kemikalieenheten, Kemikalier och avfall

El-Kretsens synpunkter gällandebetänkandet Använd det som fungerar (SOU 2021:26)

El-Kretsen i Sverige AB (svb) bildades 2001 i syfte att hjälpa producenter att uppfylla förordningen om producentansvar för elavfall genom att erbjuda ett rikstäckande insamlingssystem vilket sker genom ett avtalsreglerat samarbete med landets kommuner. Sedan 2009 erbjuds motsvarande tjänst även för batteriproducenter. El-Kretsen är ett godkänt insamlingssystem enligt förordning SFS (2014:1075).

Utredningen har presenterat två alternativ för att öka insamlingen av småelektronik: dels ett pantsystem, antingen bestående av ett traditionellt pantsystem eller ett så kallat pantbevis, dels en utveckling av det nuvarande producentansvaret för elektriska och elektroniska produkter. El-Kretsen har tagit del av utredningen och även varit en del av den expertgrupp som varit knuten till utredningsarbetet. Nedan följer El-Kretsens synpunkter i respektive förslag.

Alternativ 1: Traditionell pant

El-Kretsen delar i allt väsentligt utredningens slutsatser gällande ett traditionellt pantsystem för småelektronik. Det största hindret ligger i problematiken med

Som utredningen poängterar utreds i dagsläget möjligheten att införa ekonomiska incitament på EU-nivå, exempelvis pantsystem och informationsbärare för identifiering. Vi instämmer i utredningens bedömning att det finns anledning att avvakta de bedömningar som görs inom EU för att inte riskera att införa ett administrativt komplicerat system endast för Sverige.

Åtgärd 3: En utveckling av producentansvaret

Vi stödjer till fullo utredningens förslag om en utveckling av producentansvaret. Till skillnad från pantalternativen omfattar detta alternativ åtgärder för alla typer av elektronikprodukter, inte bara mobiltelefoner.

En annan viktig skillnad är att detta alternativ, till skillnad från pantförslagen, utgår från ett systemperspektiv och inte bara insamlingssteget. Att komplettera åtgärder för en ökad insamling tillsammans med åtgärder för en ökad återanvändning är rätt väg att gå.

Att ta fram bättre och mer tillförlitlig statistik är nödvändigt för att kunna följa upp de åtgärder som föreslås och för att kunna ta rätt beslut i framtiden. Ellen MacArthur Kretsen har, tack vare vår egen analysanläggning, för utredarna kunnat presentera statistik med en betydligt högre detaljnivå än den officiella nationella insamlingsstatistiken. Vår statistik innefattar även livslängdsanalyser. Det krävs dock att statistik från alla insamlingsflöden harmoniseras för att få en rättvisande bild av den totala insamlingen. Även statistik över återanvändning, särskilt vid export till andra länder, måste inkluderas i helhetsbilden. Vi stödjer utredningens förslag att regeringen ger Naturvårdsverket i uppdrag att tillsammans med Statistiska centralbyrån se över målsättningar, statistikförsörjning och rapporteringskrav inom området hantering av elutrustning.

Det har initierats flera initiativ och utvecklingsprojekt för ökat återbruk av elektronikprodukter de senaste åren. Vi välkomnar förslaget att återanvändning får en ökad prioritet i lagstiftningen. Utredningen har visat att det saknas kunskap om de lösningar för återanvändning som existerar redan idag. Genom att som utredningen föreslår, lägga tydligare krav på information om hur och var produkter kan återanvändas, kommer dessa att bättre synliggöras. Genom att synliggöra de befintliga, välfungerande återbruksalternativen så tillför man ett ekonomiskt incitament för ökad insamling helt utan pantsystem, enbart genom att öka kunskapen. Detta gäller särskilt för mobiltelefoner som har ett högt värde på andrahandsmarknaden.

Ett annat hinder för ökad insamling som framkommit av utredningen är oro över hur lagrad personlig information hanteras när en produkt lämnas för återanvändning eller återvinning. Krav på att informera om och att erbjuda säkra insamlingslösningar för dessa produkter ser vi som en nödvändig och klok utveckling av producentansvaret.

Vidare framkom det av utredningen att kännedomen om de godkända insamlingssystemen för elektronikprodukter inte är tillräckligt hög. Detta gäller

framför allt möjligheten att lämna elektronik till butiker. Vi anser att det finns stor potential att utveckla butiksinsamlingen, Butiksinsamlingen lämpar sig mycket väl för säker hantering av lagrad personlig information. En förutsättning för att öka och få ut mer av butiksinsamlingen är att kännedomen om denna möjlighet blir betydligt högre.

Vi anser att ett utökat informationsansvar ihop med ett lättillgängligt insamlingssystem för både säkra återanvändnings- och återvinningslösningar kommer att leda både till en ökad insamling och ett mer cirkulärt och hållbart samhälle. Vi står helt bakom utredningens slutsats att detta alternativ är att föredra framför de två pantalternativen.

För att säkerställa att åtgärderna får den önskade effekten bör dels de föreslagna förbättringarna av statistikinsamling genomföras, dels bör relevanta mål knytas till förslaget. Vi stödjer de förslag på mål som Elektronikbranschen lämnat i sitt remissvar.

Trångsund 2021-08-26

Martin Seeger
VD
El-Kretsen AB (Svb)